

Protocol schorsing en verwijdering  
Primair en Voortgezet Onderwijs  
Openbaar Onderwijs Groningen

Dit protocol heeft betrekking op de wettelijke strafmaatregelen schorsing en verwijdering. Er kunnen naast deze wettelijke maatregelen ook pedagogische maatregelen worden getroffen bij incidenten waardoor een leerling tijdelijk uit het reguliere onderwijs wordt gehaald. Deze pedagogische maatregelen worden in dit protocol niet geregeld.

De regels betreffende besluiten tot schorsing zijn vastgesteld in artikel 40c WPO en artikel 40a WEC op het primair onderwijs (WPO). De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO en artikel 40 lid 18 WEC.

De regels betreffende besluiten tot schorsing of verwijdering van leerlingen in het voortgezet onderwijs zijn vastgesteld in artikelen 8.14 en 8.15 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020). In de mandaatregeling is vastgesteld wie formeel gemandateerd zijn om besluiten tot schorsing en verwijdering te nemen. De schoolleiding is bevoegd om namens het College van Bestuur te besluiten over een schorsing van een leerling. Zij stellen het College van Bestuur op de hoogte indien zij een leerling hebben geschorst. Het verwijderingsbesluit ligt bij het College van Bestuur.

Dit protocol dient als instrument om ervoor te zorgen dat besluiten met betrekking tot schorsing of verwijdering van leerlingen door de bevoegde personen in overeenstemming met wet- en regelgeving zorgvuldig en gemotiveerd worden genomen.

De regels die de school hanteert voor het straffen, schorsen en verwijderen van leerlingen moeten vermeld staan in de schoolgids. Deze informatie moet goed toegankelijk zijn, zodat ouders weten waar ze aan toe zijn en kunnen beoordelen of de school juist handelt. In bijlage 2 is een checklist opgenomen waarin de te doorlopen stappen vermeld staan.

Het verdient aanbeveling om voorafgaand aan een ordemaatregel als een schorsing of verwijdering na te gaan of een – minder ingrijpende – opvoedkundige maatregel gepast is. Te denken valt aan een schriftelijke berisping/formele waarschuwing of een overplaatsing naar een parallelklas of andere vestiging. Het bevoegd gezag<sup>1</sup> bepaalt of er een opvoedkundige maatregel dan wel een ordemaatregel wordt opgelegd. Daarbij dienen alle relevante omstandigheden van het geval te worden meegewogen:

- Had de leerling enige mate van schuld aan de overtreding/normschending?
- Is de opgelegde ordemaatregel in verhouding tot de overtreding/normschending door de leerling?
- Is er een minder ingrijpende maatregel voorhanden en is deze ook passend (na alle belangen te hebben meegewogen)?

## SCHORSING

---

<sup>1</sup> In geval van schorsing is dat de schoolleiding en bij een verwijderingsbesluit is dat het college van bestuur.

---

## WANNEER KAN EEN SCHORSING WORDEN GEGEVEN?

Wanneer het bevoegd gezag besluit een leerling te schorsen, dan betekent dit dat hem of haar tijdelijk het recht op deelname aan onderwijs wordt ontzegd. Schorsing kan worden gezien als een ultieme mogelijkheid voor de school om aan een leerling een waarschuwing te geven voor bepaald ontoelaatbaar gedrag. Er is pas sprake van een schorsing als een leerling voor tenminste een dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan onderwijs. De duur van de schorsing zal in verhouding moeten staan tot de aard en de ernst van de overtreding. Schorsing is mogelijk als een uiterste maatregel. Gronden voor schorsing kunnen zijn ernstig wangedrag van de leerling waarbij van een ernstige verstoring van de rust of veiligheid op school sprake is of waarbij het wangedrag een mishandeling tot gevolg heeft. Ook een verstoorde relatie tussen school en leerling en/of ouders/verzorgers en een verstoring van het onderwijsproces is een grond voor schorsing. Het schorsen van een leerling is een maatregel om duidelijk te maken aan de leerling en zijn of haar ouders/verzorgers dat de grens van aanvaardbaar gedrag is bereikt.

---

## WAT HOUDT DE SCHORSING PRECIËS IN?

Schorsing betekent dat de leerling is uitgesloten van het voor hem reguliere onderwijs. Veelal betekent dit dat de leerling de toegang tot de school, het schoolterrein en de directe omgeving van de school wordt ontzegd.

Tijdens de schorsing volgt de leerling zo mogelijk een vervangend onderwijsprogramma. De school dient ervoor te zorgen dat de leerling huiswerkopdrachten krijgt tijdens de schorsing en dat het maken van toetsen niet door de schorsing wordt belemmerd.

---

## HOELANG DUURT DE SCHORSING?

Schorsing kan voor één of ten hoogste vijf schooldagen. De duur van de schorsing staat in verhouding tot de aard en ernst van de overtreding. Na de periode van schorsing keert de leerling “in beginsel” weer terug op school. “In beginsel” betekent dat het mogelijk is te besluiten tot een nieuwe of verlengde schorsing, maar dan is hier wel weer een apart, goed onderbouwd besluit voor nodig. De verlengde schorsing kan spelen bij het PO. Bij het VO kan de schorsing na vijf dagen enkel worden verlengd hangende met de inspectie over een definitieve verwijdering.

Bij terugkeer na een periode van schorsing worden afspraken gemaakt met de leerling. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Een uitzondering op de maximale duur van de schorsing vormt de schorsing die ingaat, terwijl er overleg gaande is over definitieve verwijdering van een leerling. De schorsing duurt dan net zo lang als de tijd die nodig is om te komen tot een beslissing over de eventuele verwijdering.

### Schorsingsprocedure

- Bij de schorsing voor de duur van één dag en voor de schorsing langer dan één dag neemt de schoolleiding de beslissing. In het laatste geval moet de schoolleiding van deze schorsing langer dan één dag een schriftelijke (digitale) melding doen aan de Inspectie van het Onderwijs. Ouders/verzorgers krijgen een melding van de schorsing van een dag en ouders/verzorgers en leerling worden uitgenodigd door de schoolleiding voor een gesprek waarin de situatie wordt uitgelegd en de schorsing wordt toegelicht. Van dit gesprek wordt

een verslag gemaakt. Het bevoegd gezag doet er verstandig aan voorafgaand aan het schorsingsbesluit de ouders te horen over het voorgenomen besluit tot schorsing. Als de omstandigheden van het geval zodanig zijn dat het bevoegd gezag de leerling per direct dient te schorsen, dan doet het bevoegd gezag er verstandig aan de ouders na het schorsingsbesluit te horen. Het is aan te raden de schorsingsdagen te gebruiken voor een gesprek met de ouders om de ernst van de waarschuwing te onderstrepen en om afspraken te maken over het vervolgtraject.

- In het schorsingsbesluit dient de redenen en de noodzaak van de schorsing te worden vermeld. In het schorsingsbesluit moet het bevoegd gezag de redenen, de ingangsdatum en de duur van de schorsing aangeven. Daarnaast geldt voor openbare scholen dat zij in het schorsingsbesluit een bezwaarclausule moeten opnemen. Daarin moet staan vermeld dat als de ouders het niet eens zijn met de inhoud van het besluit, zij binnen zes weken na dagtekening van het schorsingsbesluit hiertegen in bezwaar kunnen gaan door het indienen van een bezwaarschrift.
- Een besluit tot schorsing wordt ook aan de ouders/verzorgers toegezonden, indien de leerling de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt.
- Voordat tot schorsing kan worden overgegaan, anders dan in het geval van een acute probleemsituatie, dient er voldoende dossier te zijn opgebouwd, waaruit blijkt dat deze maatregel gerechtvaardigd is.

De schoolleiding is verantwoordelijk voor het bijhouden van het dossier, waarin wordt opgenomen welke problemen zijn opgetreden, wat de school eraan gedaan heeft om deze op te lossen en om de schorsing van de leerling te voorkomen;

- Bij schorsing blijft de onderwijskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing.
- Het verslag van het gesprek met de ouders/verzorgers en leerling maakt in ieder geval onderdeel uit van het dossier. Zo nodig hoort de schoolleiding de direct betrokken docenten en maakt hiervan verslag. In het dossier bewaart de school de afschriften van de relevante correspondentie. Een voorbeeldbrief voor de schorsing met verwijzing naar de mogelijkheid van bezwaar is opgenomen in bijlage 3.

## VERWIJDERING

### WANNEER KAN EEN SCHOOL OVERGAAN TOT VERWIJDEREN?

In grote lijnen zijn er vier gronden voor verwijdering van een leerlingen:

1. school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte voldoen;
2. ernstig wangedrag van de leerling;
3. ernstig wangedrag van de ouder(s)/verzorger(s);
4. onvoldoende leerresultaten.

In al deze gevallen is het van groot belang dat er voorafgaand aan een verwijderingsbesluit een zorgvuldige belangenafweging wordt gemaakt. Hierbij gaat het om het belang van de school om de leerling te verwijderen en het belang van de leerling om op school te blijven. Daarnaast geldt dat het verwijderen van een leerplichtige leerling uitsluitend mogelijk is wanneer een andere school bereid is deze leerling toe te laten.

## **1. Verwijderen in verband met de ondersteuningsbehoefte**

Met de invoering van de Wet passend onderwijs (1 augustus 2014) kan een school nog steeds een leerling verwijderen. Echter, als het een leerling betreft met extra ondersteuningsbehoefte geldt de zorgplicht en is de school verantwoordelijk voor een nieuwe plek. De school zoekt in samenspraak met de ouders/verzorgers een alternatieve passende school.

Voorafgaand op de beslissing tot verwijdering moet worden vastgesteld of:

- a. de leerling formeel thuishoort of toelaatbaar is tot het speciaal-, basis-, voortgezet onderwijs dan wel;
- b. de leerling formeel thuishoort in het reguliere onderwijs.

De school heeft eerst zelf geprobeerd de vereiste ondersteuning te bieden. Wanneer de school deze ondersteuning niet kan bieden dan moet zij voor een plek op een ander school zorgen. Hierover wordt overleg met de ouders gevoerd. De verwijdering is dan vooral onderwijskundig en/of organisatorisch ingegeven. In dit geval is het van belang vast te stellen of de leerling formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs of dat de leerling thuishoort in het regulier basisonderwijs. Een leerling is toelaatbaar tot het speciaal (basis)onderwijs als het samenwerkingsverband waartoe de school behoort de leerling toelaatbaar heeft verklaard of als het door een instelling van cluster 1 of 2 een toekenning heeft gekregen voor een intensief arrangement. Als die toelaatbaarheidsverklaring/toekenning aanwezig is, maar de ouders of de speciale basisschool weigeren met de plaatsing in te stemmen, dan kan de basisschool alsnog tot verwijdering overgaan.

De school heeft hierbij te maken met een onderzoekplicht ter beoordeling van de vraag of de betreffende school aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen. De school betreft de volgende elementen in het onderzoek:

- de aard van de handicap en de daaruit voortvloeiende onderwijsbeperking;
- de beschikbare formatie en de expertise van de leraren;
- de mogelijkheid om alle leerlingen de vereiste aandacht te geven; de beschikbare externe hulp.

De afstemming tussen de benodigde en de beschikbare ondersteuning van de leerling:

- het schoolondersteuningsprofiel;
- het belang van het kind ten opzichte van het belang van de school.

De school draagt zorg voor:

- een zorgvuldige afwegings-procedure;
- deskundige en onafhankelijke en zoveel mogelijk eenduidige adviezen;
- zorgvuldig overleg met de ouders.

## **2. Verwijdering op basis van ernstig wantgedrag van de leerling**

Verwijdering is een uiterste maatregel die in de onderwijsregelgeving aan strikte voorwaarden is gebonden.

Een verwijderingsprocedure is bedoeld voor de verwijdering van leerlingen die als gevolg van ernstige gedragsproblemen de gang van zaken op de school ernstig in gevaar brengen. Enkele voorbeelden van wangedrag zijn: overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme, seksuele intimidatie. Verder moeten lichtere maatregelen hebben gefaald en moet de leerling en/of zijn ouders zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende keer van wangedrag tot verwijdering wordt overgegaan. Overigens is in de praktijk gebleken dat verwijdering (formele maatregel) gebaseerd moet zijn op een schoolreglement dat duidelijke grenzen stelt aan het gedrag van de leerlingen (informele maatregelen).

Procedureel is het volgende stappenplan van groot belang (eveneens van toepassing op verwijderingsgrond 3):

- (i) Er zijn gedragsregels over hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering is bereikt. Deze gedragsregels moeten blijken uit een schoolreglement, maar kunnen ook in een eerder gesprek met de betreffende leerling/ouder al zijn afgesproken. Als een leerling/ouder/verzorger niet kan weten wat de regels van de school zijn, kan hij niet op grond van overtreding van deze regels worden verwijderd.
- (ii) Andere/lichtere maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken).
- (iii) De leerling/ouder(s)/verzorger(s) is/zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.
- (iv) De Inspectie van het Onderwijs heeft ingestemd met het voornemen om tot verwijdering over te gaan.

In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk om tot directe verwijdering over te gaan, zonder de genoemde procedurele stappen te zetten. Dit geldt alleen indien het wangedrag dermate ernstig is dat dit een onmiddellijke verwijdering rechtvaardigt. In dat geval moet uit het besluit een afweging blijken tussen de belangen van de leerling en de school.

### ***3. Verwijdering op basis van het wangedrag van ouders/verzorgers***

Ook het gedrag van ouders of de relatie tussen de school en ouders kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan. In dit geval is het van groot belang dat er gedragsregels zijn hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering is bereikt. Dit kan worden gepubliceerd in de schoolgids. Belangrijk is echter dat de rechter niet alleen verlangt dat het om een ernstig verstoorde relatie gaat, waarvan het niet aannemelijk is dat herstel te verwachten is, maar ook dat de verstandhouding een negatieve invloed moet hebben op 'het ordelijk functioneren van de school'. Het onderwijsproces zelf zal er dus onder te lijden moeten hebben en niet alleen voor de leerling zelf, maar ook breder. Voor het overige wordt verwezen naar het procedurele stappenplan onder verwijderingsgrond 2.

### ***4. Verwijdering op basis van leerresultaten***

Ook is het mogelijk een leerling te verwijderen indien zijn resultaten onvoldoende zijn. In dit laatste geval mag de verwijdering alleen aan het eind van het schooljaar plaatsvinden. Een besluit tot definitieve verwijdering is pas mogelijk nadat een andere school of instelling als bedoeld in artikel 1, onder c van de Leerplichtwet 1969 (lees: instelling op grond van Wet Educatie- en beroepsonderwijs) bereid is gevonden om de leerling toe te laten.

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- a. Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag. Het College van Bestuur is bevoegd een besluit tot verwijdering te nemen, echter pas nadat er overleg is geweest met de Inspectie van het Onderwijs.
- b. Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leraar en de schoolleiding te horen. Daarnaast dient ook de mening van de Inspectie van het Onderwijs te worden meegenomen.

Het bevoegd gezag nodigt de ouders uit voor een gesprek over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Als de leerling 18 jaar of ouders is, hoeven de ouders niet gehoord te worden. Het voornemen dient te worden onderbouwd: waarom dient het belang van de ouders/leerling te wijken voor het belang van de school? Daarnaast dient in de uitnodiging te worden benoemd:

- de redenen van het gesprek;
- het doel van het gesprek;
- de mogelijkheid om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit daartegen bezwaar te maken (in de vorm van een zienswijze resp. een bezwaarschrift).

Van het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend. Geeft dit vastgelegde gesprek geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, dan besluit het bevoegd gezag formeel tot verwijdering en wordt de procedure in gang gezet.

De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.

Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.

Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Vervolgens neemt de schoolleiding een definitief besluit tot verwijdering. Indien de zienswijze met zodanige nieuwe gezichtspunten hebben opgeleverd dat er reden is om op het besluit terug te komen dan wordt dit in het definitieve besluit gemotiveerd. Een voorbeeldbrief van een besluit tot verwijdering met verwijzing naar de mogelijkheid van bezwaar is opgenomen in bijlage 5.

Een besluit tot verwijdering wordt ook aan de ouders/verzorgers toegezonden, indiene leerling de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt.

Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Evenals bij de schorsing geldt: alvorens tot verwijdering kan worden overgegaan dient er voldoende dossier te zijn opgebouwd, waaruit blijkt dat deze maatregel gerechtvaardigd is. De schoolleiding is verantwoordelijk voor het bijhouden van het dossier, waarin wordt opgenomen welke problemen zijn opgetreden, wat de school eraan gedaan heeft om deze op te lossen en om de verwijdering van de leerling te voorkomen. De verslagen van de eventuele zienswijze van de ouders/verzorgers en leerling en het overleg met inspectie en leerplichtambtenaar maken in ieder geval onderdeel uit van et dossier.

Zo nodig hoort de schoolleiding de direct betrokken docenten en maakt hiervan ook verslag. In het dossier bewaart de school alle afschriften van de relevante correspondentie.



---

## WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

### **schorsing**

Vanaf 1 augustus 2014 is met de invoering van passend onderwijs ook de mogelijkheid tot schorsing in de **Wet op het primair onderwijs** (WPO, artikel 40c) opgenomen.

Een schorsing is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, tijdelijk niet toe te laten tot de lessen of tot de school. De leerling wordt in een aparte ruimte gezet en gaat daar werken aan zijn schoolwerk of krijgt schoolwerk mee naar huis.

In artikel 40c van de WPO zijn de volgende punten opgenomen:

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week (maximaal 5 dagen achtereen) schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis hiervan via het Internet Schooldossier (ISD), formulier 'schorsingen en verwijderingen'.

### **verwijdering**

In artikel 40 lid 11 van de WPO zijn de volgende punten opgenomen:

1. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leraar.
2. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.
3. Onder 'andere school' kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Binnen 6 weken na de schriftelijke mededeling, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.

### **(V)SO**

Met ingang van 1 augustus 2014 biedt de **Wet op de expertisecentra scholen voor voortgezet speciaal onderwijs** de mogelijkheid leerlingen te schorsen.

### **schorsing**

In artikel 40a van de WEC zijn de volgende punten opgenomen:

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling bekendgemaakt.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis via het Internet Schooldossier (ISD), formulier 'schorsingen en verwijderingen'.

Ouders kunnen hun beklag doen over de schorsing door middel van het indienen van een klacht (klachtenregeling.) Ouders kunnen ook naar de civiele rechter stappen.

### **verwijdering**

Een verwijdering is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school. Het bevoegd gezag zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs.

In artikel 40 lid 18 van de WEC zijn de volgende punten opgenomen:

1. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leraar/leraren.
2. Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een van hieronder genoemde scholen bereid is de leerling toe te laten:
  - a. basisschool
  - b. een speciale school voor basisonderwijs
  - c. een school voor speciaal onderwijs
  - d. een school voor speciaal en voorgezet speciaal onderwijs
  - e. een school voor voortgezet speciaal onderwijs
  - f. een instelling
  - g. een school voor voortgezet onderwijs dan wel
  - h. een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969

Binnen 6 weken na de schriftelijke mededeling, kunnen ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.

Het bevoegd gezag beslist niet eerder op de bezwaren dan:

- a. na overleg met de inspecteur en desgewenst met andere deskundigen,
- b. nadat de ouders kennis hebben kunnen nemen van de op de beslissing betrekking hebbende adviezen of rapporten, en
- c. de ouders opnieuw zijn gehoord.

---

## WET OP HET VOORGEZET ONDERWIJS

### **schorsing**

#### Artikel 8.14

1. Het bevoegd gezag kan een leerling voor ten hoogste een week schorsen.
2. Het bevoegd gezag maakt de beslissing tot schorsing schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de leerling bekend. Indien de leerling jonger dan 18 jaar is, maakt het bevoegd gezag de beslissing ook aan de ouders schriftelijk bekend.

3. Het bevoegd gezag meldt een schorsing voor langer dan één dag schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de inspectie.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het schorsen van leerlingen.

### **verwijdering**

#### Artikel 8.15

1. Het bevoegd gezag kan een leerling van school verwijderen.

2. Het bevoegd gezag verwijdert een leerling op wie de LPW of LPW BES van toepassing is pas definitief van de school nadat het bevoegd gezag ervoor heeft gezorgd dat het bevoegd gezag van een andere school, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de LPW of een instelling als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de LPW BES bereid is de leerling toe te laten.

3. Voordat het bevoegd gezag een leerling op wie de LPW of LPW BES van toepassing is definitief van school verwijdert, overlegt het met de inspectie. Ten tijde van dit overleg kan de leerling worden geschorst. In het overleg wordt ook nagegaan op welke manier de betrokken leerling onderwijs kan volgen.

4. Het bevoegd gezag stelt de inspectie schriftelijk en gemotiveerd in kennis van een definitieve verwijdering.

5. Het bevoegd gezag van een bijzondere school maakt de beslissing tot verwijdering van een leerling schriftelijk en voorzien van een deugdelijke motivering aan de leerling bekend. Indien de leerling jonger dan 18 jaar is, maakt het bevoegd gezag de beslissing ook aan de ouders schriftelijk bekend.

6. Binnen zes weken na de bekendmaking kunnen de ouders bij het bevoegd gezag van een bijzondere school bezwaar maken tegen een beslissing tot verwijdering van een leerling.

7. Op een bezwaarschrift tegen een beslissing over verwijdering van een leerling, beslist het bevoegd gezag, voor zover het een openbare school betreft in afwijking van artikel 7:10 Awb, binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Voorafgaand daaraan wordt de leerling in de gelegenheid gesteld te worden gehoord en kennis te nemen van de adviezen en rapporten over die beslissing. Is de leerling jonger dan achttien jaar, dan komen deze rechten ook toe aan diens ouders.

8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verwijderen van leerlingen.

BIJLAGE 2 CHECKLIST

1. Is er sprake van een schorsings- of een verwijderingsmaatregel? Zo ja,
2. Rechtvaardigen de omstandigheden van het geval de oplegging van een schorsing van of een verwijderingsmaatregel? Zo ja,
3. Kende de leerling de onjuistheid van zijn norm schendend gedrag of behoorde hij deze te kennen? Zo ja,
4. Heeft de leerling enige mate van schuld gehad aan de normschending? Zo ja,
5. Staat de maatregel in verhouding tot het geconstateerde wangedrag? Zo ja,
6. Is er voldaan aan de door het College van Bestuur uitgevaardigde regels met betrekking tot schorsing en verwijdering? Zo ja,
7. Is het vereiste van een zorgvuldige oplegging van een ordemaatregel nageleefd? Zo ja,
8. Wordt de schorsing of verwijderingsmaatregel voor het juiste doel gebruikt? Zo ja,
9. Wordt de maatregel genomen door een daartoe bevoegd persoon? Zo ja,
10. Wordt voldaan aan de procedurele eisen voor de schorsings- of verwijderingsprocedure? Zo ja,
11. Wordt voldaan aan de bijzondere eisen voor de schorsings- of verwijderingsprocedure?

Wanneer het antwoord op al deze vragen ja is, is in de regel sprake van een rechtmatige oplegging van een schorsings- of een verwijderingsmaatregel. Is het antwoord op een van deze vragen nee, dan is in de regel geen sprake van een rechtmatige oplegging van een schorsings- of een verwijderingsmaatregel.

In alles gevallen kan voor advies contact opgenomen worden met de bestuurssecretaris van het College van Bestuur of de onderwijsadviseur van de school.

BIJLAGE 3 VOORBEELDBRIEF SCHORSING

Aan de ouders/verzorgers en de leerling (mits 18 jaar of ouder)

Adres etc.

Plaats, datum

Geachte heer/mevrouw (naam) e/o (naam) leerling,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op .... en na overleg met de groepsleraar / schoolleiding/afdelingsleider/mentor dhr./mevr. .... delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter ..... met ingang van .... tot uiterlijk..... is geschorst. Gedurende deze schorsing ontzeggen wij ..... de toegang tot de school.

De reden(en) die ten grondslag ligt/liggen aan deze schorsing is/zijn ....

Om de voortgang van het onderwijsleerproces niet te belemmeren, hebben wij de volgende maatregelen genomen (hier de daarvoor te nemen maatregelen, zoals huiswerkopdrachten, vermelden). Schorsing kan een eerste stap tot verwijdering zijn.

*Eventueel:* Graag nodigen wij u uit voor een gesprek op ..... om ..... te ..... om de redenen voor deze schorsing nader aan u toe te lichten en afspraken te maken om verdere incidenten in de toekomst te voorkomen.

Indien u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken na verzending van dit besluit, hiertegen bezwaar maken. U dient dit bezwaarschrift te richten aan het college van bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen, t.a.v. bestuurssecretaris, postbus 744, 9700 AS Groningen. Dit kan ook per e-mail door uw bezwaar te mailen naar [klachten@o2g2.nl](mailto:klachten@o2g2.nl).

Dit bezwaar dient het volgende te bevatten:

- omschrijving van het besluit; en,
- de gronden van het bezwaar;
- daarnaast dient het bezwaarschrift te zijn voorzien van uw naam, adresgegevens en van de dagtekening.

Hoogachtend,

*(naam en functie; indien schoolleiding/locatieleider steeds toevoegen: 'namens het bestuur van ...')*

In afschrift aan:

- het college van bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen;
- de Inspectie van Onderwijs (mits schorsing langer duurt dan een dag).

BIJLAGE 4 VOORBEELDBRIEF VOORNEMEN TOT VERWIJDERING

Aangetekend

Aan de ouders/verzorgers en de leerling (mits 18 jaar of ouder)

Adres etc.

Plaats, datum

Geachte heer/mevrouw (naam) e/o (naam) leerling,

Wij delen u mede dat wij voornemens zijn [volledige naam leerling, geboortedatum en geboorteplaats] van [naam school] te verwijderen.

De reden(en) die hieraan ten grondslag liggen zijn; Wangedrag bestaande uit:

[Deze redenen dienen uitgebreid omschreven te worden.

\*Voorgeschiedenis

\*Reeds genomen stappen

Gelet op het bepaalde in artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/artikel 27 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs vindt verwijdering niet plaats voordat wij een andere school bereid hebben gevonden uw kind toe te laten.

Wij zijn ons bewust van de onderwijsplicht die de school jegens [naam leerling] heeft. Om het onderwijsproces niet onnodig te vertragen kan vanaf heden met de volgende opdrachten thuis worden gewerkt [opsomming huiswerkopdrachten]. De gemaakte opdrachten kunnen naar school gestuurd (na afspraak naar school gebracht) worden. Voor het maken van eventuele toetsen worden aparte afspraken gemaakt.

Wij stellen u in de gelegenheid mondeling uw zienswijze ten aanzien van dit voornemen te geven op [datum, tijdstip]

of uw zienswijze schriftelijk in te dienen, uiterlijk tot [datum]. Ook de betrokken docent/leraar zal bij dit gesprek aanwezig zijn. Hierna ontvangt u ons besluit.

Hoogachtend,

*(naam en functie; indien schoolleiding/locatieleider steeds toevoegen: 'namens het bestuur van ...')*

BIJLAGE 5 VOORBEELDBRIEF TOT VERWIJDERING

Aangetekend

Aan de ouders/verzorgers en de leerling

Adres

Postcode en plaats

Plaats, datum

Geachte heer/mevrouw [naam] en naam leerling,

Op [datum] hebben wij u ons voornemen medegedeeld om [volledige naam leerling, geboorteplaats en geboortedatum] te verwijderen van [naam school].

De redenen voor de verwijdering zijn [omschrijving/motivering]. U heeft uw zienswijze tegen het voornemen van dit besluit bekend gemaakt. Ook de betrokken docent hebben wij gehoord. Ons standpunt hieromtrent is [omschrijving/motivering].

Wij delen u hierbij mede dat wij, na overleg met de inspectie, [volledige naam leerling, geboortedatum en geboorteplaats] met ingang van [datum] verwijderen van [naam school].

Wij hebben [naam nieuwe school] bereid gevonden uw kind per [datum] toe te laten.

Het besluit tot verwijdering is gegrond op artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs/artikel 27 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs.

Indien u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken na verzending van dit besluit, hiertegen bezwaar maken. U dient dit bezwaarschrift te richten aan het college van bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen, t.a.v. bestuurssecretaris, postbus 744, 9700 AS Groningen. Dit kan ook per e-mail door uw bezwaar te mailen naar [klachten@o2g.nl](mailto:klachten@o2g.nl).

Hoogachtend,

*(naam en functie; indien schoolleiding/locatieleider steeds toevoegen: 'namens het bestuur van ...')*

In afschrift aan:

College van Bestuur  
Leerplichtambtenaar  
Onderwijsinspectie